

**Program
upowszechniania znajomości
przepisów ustawy
o ochronie zwierząt
wśród rolników w województwie podlaskim
na lata 2024 – 2028**

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 566).
2. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1966).
5. Ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 76).
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 12).
7. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. Nr 224, poz. 1347).
8. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie zarobkowego przewozu zwierząt lub przewozu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 100, poz. 1012).
9. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1033).
10. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla chowu lub hodowli zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie (Dz. U. Nr 215, poz. 2188).
11. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2007 r. w sprawie warunków, trybu i sposobu wydawania zezwoleń na wprowadzenie dotychczas niestosowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej technologii chowu zwierząt (Dz. U. Nr 101, poz. 682).
13. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. U. UE. L. z 2005 r. Nr 3, str. 1 z późn. zm.).

II. CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Województwo podlaskie znajduje się w północno-wschodniej części kraju. Sąsiaduje z trzema województwami: mazowieckim na długości 357,9 km, warmińsko-mazurskim - 224,4 km i lubelskim - 4,0 km. Ponadto graniczy od północy z Litwą na długości 104,3 km i od wschodu z Białorusią - 245,9 km. Granica z Białorusią stanowi jednocześnie zewnętrzną granicę Unii Europejskiej.

Województwo podlaskie położone jest na terenie Niziny Podlaskiej, polskiej części Pojezierza Litewskiego oraz Niziny Mazowieckiej, zróżnicowanych pod względem budowy geologicznej, ukształtowania terenu i środowiska przyrodniczego. Sieć rzeczną stanowią głównie rozległe doliny rzek: Narwi, Biebrzy i Bugu. Dominuje meandrujące koryta, tworzące rozległe doliny, często o charakterze podmokłym i bagienno-torfowym. Ważnym elementem sieci hydrograficznej województwa są jeziora. Występują one przede wszystkim w jego północnej części. Do największych jezior należą: Wigry o powierzchni 2168 ha, Rajgrodzkie - 1510 ha (na terenie województwa podlaskiego - 987 ha), jezioro graniczne Gaładuś- - 707 ha (na terytorium Polski - 545 ha), Sajno - 526 ha oraz Dręstwo - 508 ha. Na terenie województwa podlaskiego znajduje się najgłębsze jezioro w Polsce - Hańcza, o maksymalnej głębokości 108,5 m. Cały obszar województwa położony jest na terenie ekoregionu Zielone Płuca Polski.

Województwo podlaskie wyróżnia się znaczną różnorodnością biologiczną pod względem urozmaicenia siedlisk i gatunków przyrodniczych, w dużym stopniu zachowanych w stanie naturalnym lub półnaturalnym. Pomimo postępującego rozwoju infrastruktury oraz presji urbanizacyjnej, obszar województwa nadal pozostaje ostoją wielu gatunków i mozaiką różnorodnych siedlisk, często cennych przyrodniczo. Ustanowienie obszarów prawnie chronionych o szczególnych walorach przyrodniczych stanowi formę zabezpieczenia ekosystemów przed skutkami niekontrolowanej antropopresji. W końcu 2022 r. obszary prawnie chronione w województwie zajmowały 638,7 tys. ha, co stanowiło 31,6% jego powierzchni ogólnej. Wskaźnik ten był niższy od krajowego, który kształtował się na poziomie 32,3%. Na 1 mieszkańca przypadało 5586 m² obszarów prawnie chronionych (w kraju - 2678 m²). W strukturze obszarów objętych ochroną prawną w województwie podlaskim dominują obszary chronionego krajobrazu (68,7% powierzchni chronionej), parki narodowe (14,4%) oraz parki krajobrazowe (12,8%). Największy udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odnotowano w powiecie augustowskim (64,1%), a najmniejszy - w powiecie zambrowskim (0,4%).

III. WPROWADZENIE

Opracowanie „Programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa podlaskiego na lata 2024-2028” (zwanego dalej: „Programem”) wynika z obowiązku zawartego w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.). Zarząd Województwa Podlaskiego przygotowuje i wykonuje Program przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie- państwową jednostkę organizacyjną prowadzącą na terenie województwa podlaskiego indywidualne i grupowe doradztwo rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich.

Ustawa o ochronie zwierząt reguluje postępowanie ze zwierzętami:

- domowymi;
- gospodarskimi;
- wykorzystywanymi do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych;
- wolno żyjącymi (dzikimi).

Podstawowym obowiązkiem człowieka wobec zwierząt, jako istot żyjących zdolnych do odczuwania cierpienia, jest poszanowanie, ochrona i opieka. W Programie określono działania oraz wskaźniki ze szczególnym uwzględnieniem ich efektywności. Dobrostan zwierząt można określić jako stan zdrowia fizycznego i psychicznego osiągniany w optymalnych warunkach środowiska, w którym zwierzę przebywa. Dobrostan zapewniony jest wtedy, gdy zaspokojone są podstawowe potrzeby zwierząt, przede wszystkim w zakresie żywienia i dostępu do wody, towarzystwa innych zwierząt oraz przestrzeni życiowej umożliwiającej wyrażanie naturalnych zachowań, a także wolności od cierpienia i lęku.

Według danych zanotowanych w grudniu 2022 r., pogłowie bydła ogółem w województwie podlaskim liczyło 1058,7 tys. szt., co oznacza spadek o 36,7 tys. szt., tj. o 3,4% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Spadek pogłowia bydła w skali roku wynikał ze zmniejszenia liczby młodego bydła w wieku 1—2 lata (o 20,2 %, do poziomu 243,1 tys. szt.) oraz liczby krów (o 7,9 %, do poziomu 412,3 tys. szt.).¹

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2022 r. ukształtowała się na poziomie 96,3 szt. (w tym krów — 37,5 szt.) wobec 99,6 szt. (w tym krów — 40,7 szt.) w grudniu 2021 r.²

Pogłowie owiec w województwie podlaskim w grudniu 2022 r. liczyło 23,2 tys. szt. i było mniejsze o 1,2 tys. szt., tj. o 4,8% niż przed rokiem. Maciorki 1-roczone i starsze stanowiły 51,6% stada owiec w regionie, co oznacza wzrost o 1,8 p. proc. w stosunku do stanu odnotowanego rok wcześniej. W grudniu 2022 r. obsada owiec na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 2,1 szt., podczas gdy w grudniu 2021 r. wynosiła 2,2 szt.³

W grudniu 2022 r. pogłowie świń w Podlaskiem liczyło 303,8 tys. szt. i było mniejsze o 41,5 tys. szt. (o 12,0%) od stanu notowanego w grudniu 2021 r. W analizowanym okresie zaobserwowano znaczne zmniejszenie (o 23,1 tys. szt., tj. o 31,8%) pogłowia prosiąt o wadze do 20 kg. Liczebność stada loch na chów wynosiła 20,6 tys. szt., co oznacza jej spadek o 1,5 tys. szt., tj. o 7,0% w ujęciu rocznym.⁴

W grudniu 2022 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w Podlaskiem wynosiła 27,6 szt. (w tym loch na chów — 1,9 szt.) wobec 31,4 szt. (w tym loch na chów — 2,0 szt.) w grudniu 2021 r.⁵

Pogłowie drobiu ogółem w grudniu 2022 r. w województwie podlaskim liczyło 12689,8 tys. szt. i w ciągu roku zmniejszyło się o 160,9 tys. szt. (o 1,3%), w tym liczebność

---

1 Rolnictwo w województwie podlaskim w 2022 r. Białystok 2023 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku

2 Rolnictwo w województwie podlaskim w 2022 r. Białystok 2023 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku

3 Rolnictwo w województwie podlaskim w 2022 r. Białystok 2023 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku

4 Rolnictwo w województwie podlaskim w 2022 r. Białystok 2023 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku

5 Rolnictwo w województwie podlaskim w 2022 r. Białystok 2023 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku

stada kur ukształtowała się na poziomie 12106,3 tys. szt., czyli o 208,4 tys. szt. (o 1,7%) niższym niż rok wcześniej. Kury noski stanowiły 9,8% ogólnego stada kur.

W grudniu 2022 r. obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1153,7szt. i zmniejszyła się w ciągu roku o 14,7 szt., natomiast obsada drobiu kurzego kształtowała się na poziomie 1100,7 szt., czyli o 18,9 szt. niższym niż rok wcześniej.

IV. CELE PROGRAMU

Strategicznym celem Programu jest podnoszenie poziomu wiedzy rolników i mieszkańców terenów wiejskich z terenu województwa podlaskiego na temat aktualnych regulacji prawnych z zakresu ochrony zwierząt i obowiązków wynikających z tych przepisów jak również kształtowanie wśród mieszkańców obszarów wiejskich województwa podlaskiego postaw zgodnych z ustawodawstwem krajowym oraz unijnym.

Celami szczegółowymi podejmowanymi przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie jest kreowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności do informacji i szkoleń dotyczących obowiązujących regulacji prawnych w zakresie ochrony zwierząt oraz popularyzowanie przepisów i dobrych praktyk w zakresie:

- 1) ochrony zwierząt,
- 2) dobrostanu zwierząt;
- 3) wymogów weterynaryjnych;
- 4) minimalnych warunków sanitarnych przy skupie, obrocie, uboju transporcie zwierząt gospodarskich;
- 5) warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach inwentarskich;
- 6) prowadzenia badań weterynaryjnych;
- 7) rzetelnego prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie,
- 8) właściwego żywienia zwierząt;
- 9) wyeliminowania zagrożeń związanych z niebezpiecznymi środkami żywienia zwierząt
- 10) poprawy jakości warunków sanitarnych przy skupie uboju i transporcie zwierząt gospodarskich;
- 11) podniesienia świadomości społecznej dotyczącej prowadzenia badań weterynaryjnych oraz prowadzenie rzetelnej dokumentacji w gospodarstwie;
- 12) wyeliminowanie nieprawidłowości i naruszenia przepisów dotyczących łamania praw zwierząt;
- 13) popularyzację przepisów z zakresu ochrony zwierząt i zapewnienia dobrostanu zwierząt.

V. OPIS PROGRAMU I JEGO REALIZACJI

Przedmiotowy Program skierowany jest do rolników i mieszkańców terenów wiejskich, dlatego też swoim zakresem obejmuje głównie zwierzęta gospodarskie, domowe i wolno żyjące, a zagadnienia w nim zawarte uwzględniają dobrostan w szczególności: postępowanie, utrzymywanie zwierząt, transport, ubój i uśmiercanie zwierząt oraz zabiegi na zwierzętach.

Podstawowym założeniem niniejszego Programu jest ukształtowanie w społeczeństwie właściwego, zgodnego z duchem ustawy o ochronie zwierząt stosunku do zwierząt. Upowszechnianiem takich postaw zajmują się instytucje pozarządowe i organizacje społeczne, temat ten nie może być pominięty w czasie szkoleń prowadzonych w ramach Programu.

Zgodnie z zasadą "pięciu wolności" dobrostan zwierzęcia jest zapewniony, gdy spełnionych jest pięć następujących warunków (FAWC, 1992; 1993):

- Zwierzę jest wolne od głodu, pragnienia i niedożywienia, ponieważ posiada stały dostęp do wody pitnej i odpowiedniego pokarmu.
- Zwierzę jest wolne od dyskomfortu fizycznego i termicznego, ponieważ ma dostęp do bezpiecznego schronienia i wygodnego miejsca odpoczynku.
- Zwierzę jest wolne od bólu, urazów i chorób, dzięki odpowiedniej profilaktyce i/lub szybkiej diagnostyce i leczeniu.
- Zwierzę jest w stanie wyrazić większość swoich normalnych zachowań, ponieważ posiada wystarczającą ilość miejsca, zapewnione odpowiednie wyposażenie i towarzystwo innych zwierząt swojego gatunku.
- Dzięki odpowiednim warunkom mającym na celu zapobiegać psychicznemu cierpieniu, zwierzę nie odczuwa strachu lub niepokoju.

Głównymi formami upowszechniania przepisów ustawy o ochronie zwierząt zaplanowanymi w Programie na lata 2024 - 2028 są:

- szkolenia rolników;
- publikacje w prasie lub Internecie;
- wizytacje gospodarstw;
- informowanie o zasadach transportu zwierząt gospodarskich według obowiązujących przepisów;
- doradztwo indywidualne i grupowe;
- współpraca ze związkami branżowymi rolników oraz innymi instytucjami związanymi bezpośrednio lub pośrednio z rolnictwem;
- organizacja/ współorganizacja przedsięwzięć promujących dobrostan zwierząt.

Szkolenia grupowe rolników

Organizowane będą w pierwszej kolejności w powiatach i gminach o największej obsadzie inwentarza żywego. W rejonach o dużej koncentracji produkcji zwierzęcej przewiduje się organizację szkoleń również w sołectwach.

Ujęcie w Programie szkoleń, w sposób skondensowany, wszystkich zagadnień, związanych z zapewnieniem zwierzętom gospodarskim właściwych warunków bytowania z etycznego punktu widzenia i zgodnych z obowiązującym prawem polskim i wspólnotowym jest priorytetem w okresie realizacji Programu.

Szkolenia prowadzone będą w oparciu o aktualną ocenę stanu produkcji zwierzęcej w powiatach i gminach i wynikające z tej oceny potrzeby szkoleniowo-doradczej. Uwzględniane będą wymienione niżej elementy sytuacji w produkcji zwierzęcej:

- liczba gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą (według gatunków zwierząt, skali produkcji i kierunków użytkowania)
- występujące problemy dotyczące przeważającego stanu budynków inwentarskich, budowy nowych pomieszczeń, modernizacji starych budynków, wykonywanych adaptacji innych budynków na pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich
- najczęściej obserwowane naruszenia przepisów wynikających z ustawy o ochronie zwierząt i innych, obowiązujących aktów prawnych z tego zakresu.

Wykładowcami na szkoleniach będą głównie pracownicy Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie i Inspekcji Weterynaryjnej. Nabór uczestników na szkolenia będzie przebiegać w sposób celowy. Przewiduje się organizację kilku rodzajów szkoleń:

- szczegółowe dla większych gospodarstw specjalizujących się w chowie bydła, trzody chlewnej i drobiu o zakresie rozszerzonym - na których prezentowane będą standardy technologiczne poszczególnych kierunków produkcji zwierzęcej z wyeksponowaniem czynników, które mają decydujący wpływ na poziom dobrostanu zwierząt,
- ogólne- dla małych gospodarstw- zapoznające z obowiązującymi przepisami ustaw i rozporządzeń dotyczącymi postępowania z posiadanymi zwierzętami bez względu na gatunek.

Informowanie o zasadach transportu zwierząt gospodarskich według obowiązujących przepisów

Na każdym szkoleniu z zakresu produkcji zwierzęcej będzie omawiany temat transportu zwierząt gospodarskich. Przewóz zwierząt jest wyłącznie dopuszczalny, gdy przeprowadzany jest w warunkach gwarantujących brak zranień lub niepotrzebnego cierpienia. W przypadku stwierdzenia niewłaściwego postępowania ze zwierzętami podczas transportu i rozładunku właściciele zwierząt oraz przewoźnicy narażeni są na wysokie kary. Załadunek, transport i rozładunek zwierząt jest bez wątpienia źródłem stresu u zwierząt. Niekiedy konieczne jest stymulowanie zwierząt w celu doprowadzenia do miejsca docelowego. Należy jednak w każdym przypadku pamiętać, że prowadzone działanie nie może być ukierunkowane na zadawanie zwierzętom bólu i cierpienia, o czym rolnicy będą regularnie informowani w ramach szkoleń.

Doradztwo indywidualne i grupowe

Realizowane będzie przede wszystkim przez pracowników Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie obejmujące wszystkie powiaty w województwie podlaskim. Doradztwo prowadzone będzie zarówno w biurach Zespołów Powiatowych jak również bezpośrednio na miejscu w gospodarstwach rolnych oraz w formie e-doradztwa, poprzez kontakt pracowników PODR w Szepietowie z zainteresowanymi rolnikami/hodowcami za pośrednictwem mediów/portali elektronicznych.

Bezpośredni kontakt z rolnikiem, w tym także możliwość korekty na miejscu w gospodarstwie zauważonych naruszeń ustawy oraz nieprawidłowości jest ważną zaletą doradztwa indywidualnego. Pozwala na zaproponowanie rozwiązań technologicznych w konkretnych warunkach poszczególnych gospodarstw. Jest okazją do przekonania rolników,

iz należy stworzyć, o ile pozwalają na to warunki ekonomicznie, lepsze standardy utrzymania zwierząt od minimalnych wymogów określonych w przepisach.

Organizacja przedsięwzięć promujących dobrostan zwierząt

Istotnym warunkiem powodzenia Programu jest dobra współpraca ze związkami branżowymi rolników, gdyż gromadzą one czołowe grupy hodowców zwierząt, którzy mogą mieć swój wkład w organizację szkoleń jak również inspirować i organizować inne działania w zakresie ochrony zwierząt. Szczególną rolę w upowszechnieniu przepisów ustawy przypada także organizacjom pozarządowym, które odgrywają niezwykle ważną rolę w propagowaniu ochrony zwierząt. Ich znaczenie widoczne jest na wielu poziomach, zarówno w dziedzinie kreowania nowych rozwiązań prawnych w ochronie zwierząt, inspirowania do działania władz i instytucji na rzecz ochrony zwierząt jak również konkretnych działań praktycznych w zakresie upowszechniania wiedzy i świadomości społeczeństwa oraz ochrony wybranych gatunków zwierząt.

Wiele organizacji pozarządowych bardzo mocno akcentuje ochronę praw zwierząt. Są to organizacje o zasięgu ogólnokrajowym oraz regionalnym. Zwierzęta w naszej kulturze mają często status podrzędny. Stanowią wartość głównie, jako środek do osiągnięcia własnych celów osobistych i ekonomicznych. Rzeczywistą poprawę losu zwierząt można osiągnąć również poprzez zmianę podejścia kulturowego i rozbudzenie świadomości społecznej oraz wrażliwości moralnej, co pozwoli na wyzwolenie nowych pomysłów i inspiracji w zakresie omawianego programu przy współpracy z tymi organizacjami.

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

L.p.	Kierunek działań	Liczba działań do realizacji
1.	Szkolenia rolników z uwzględnieniem tematu obowiązujących regulacji prawnych związanych z ochroną zwierząt, zapewnieniem dobrostanu zwierząt i przedstawieniem konsekwencji wynikających z ich nieprzestrzegania, upowszechnianiem wiedzy i informacji na temat zapobiegania i zwalczania chorób z uwzględnieniem bioasekuracji.	36 rocznie
2.	Artykuły związane z tematyką ochrony zwierząt, nowymi technologiami i zapewnieniem dobrostanu zwierząt zamieszczane w miesięczniku "Wiadomości Rolnicze" lub na stronie internetowej PODR w Szepietowie.	10 rocznie
3.	Wizytacje gospodarstw w ramach realizowanych technologii zwierzęcych mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat zapisów ustawy <i>o ochronie zwierząt</i>	25 gospodarstw rocznie
4.	Informowanie właściwych służb o rażących zaniedbaniach w utrzymywaniu zwierząt	wg. potrzeb

5.	Informowanie o zasadach transportu zwierząt gospodarskich według obowiązujących przepisów podczas przedsięwzięć organizowanych przez PODR w Szepietowie	20 wyświetleń prezentacji rocznie
6.	Doradztwo- porady indywidualne i grupowe w zakresie przestrzegania ustawy o ochronie zwierząt	min. 200 rocznie
7.	Współpraca ze związkami branżowymi rolników oraz innymi instytucjami związanymi bezpośrednio lub pośrednio z rolnictwem	wg. potrzeb
8.	Organizowanie lub włączanie się w organizację (partnerstwo) przedsięwzięć dla rolników, mieszkańców (w tym dzieciom i młodzieży) terenów wiejskich, promujących dobrostan zwierząt.	Min. 2 wydarzenie rocznie

VII. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu przyczyni się do podniesienia świadomości wśród rolników i mieszkańców terenów wiejskich województwa podlaskiego w zakresie obowiązujących przepisów krajowych i unijnych dotyczących:

1. Przeszkolenie i podniesienie świadomości rolników z terenu województwa podlaskiego w zakresie przepisów i wymagań prawa dotyczących ochrony zwierząt oraz prowadzenia chowu i hodowli zwierząt gospodarskich.
2. Przeszkolenie jak największej ilości rolników z terenu województwa podlaskiego w zakresie obowiązujących regulacji prawnych w zapewnieniu dobrostanu zwierząt i konsekwencji ich nieprzestrzegania.
3. Rozpowszechnienie wśród rolników informacji o obowiązkach wynikających z przepisów ustawy o ochronie zwierząt.
4. Uświadomienie hodowcom zwierząt zależności między dobrostanem zwierząt, a jakością produktów rolnych.
5. Uświadomienie hodowców zwierząt zależności między dobrostanem zwierząt, a możliwością pozyskania środków finansowych z UE.
6. Zmotywowanie rolników do konkretnych rozwiązań w budynkach inwentarskich w celu zapewnienia zwierzętom właściwych warunków bytowania.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program realizowany przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, który do dnia 15 lutego każdego roku przedstawić Zarządowi Województwa Podlaskiego sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

Program opracował :

Referat Łowiectwa i Rybactwa Śródlądowego Departamentu i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego we współpracy z Podlaskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.

